

Sylabus przedmiotu

Przedmiot:	Wiedza o współczesnym języku polskim
Kierunek:	Filologia polska, I stopień [6 sem], stacjonarny, ogólnoakademicki, rozpoczęty w: 2014
Tytuł lub szczegółowa nazwa przedmiotu:	Wiedza o współczesnym języku polskim
Rok/Semestr:	I/2
Liczba godzin:	15,0
Nauczyciel:	Boniecka Barbara, prof. dr hab.
Forma zajęć:	wykład
Rodzaj zaliczenia:	egzamin
Punkty ECTS:	5,0
Godzinowe ekwiwalenty punktów ECTS (łącznie liczba godzin w semestrze):	10,0 Godziny kontaktowe z prowadzącym zajęcia realizowane w formie konsultacji 15,0 Godziny kontaktowe z prowadzącym zajęcia realizowane w formie zajęć dydaktycznych 20,0 Przygotowanie się studenta do zajęć dydaktycznych 35,0 Przygotowanie się studenta do zaliczeń i/lub egzaminów 70,0 Studiowanie przez studenta literatury przedmiotu
Poziom trudności:	podstawowy
Wstępne wymagania:	Przyjęcie na podstawie zapisu do wyczerpania limitu miejsc w grupie.
Metody dydaktyczne:	<ul style="list-style-type: none"> • wykład informacyjny • wykład problemowy
Zakres tematów:	<p><i>Cele przedmiotu, efekt nauczania, uzyskane kompetencje:</i> poznanie współczesnej polszczyzny.</p> <p>1) Części mowy - kryteria podziału; podstawowe różnicowanie i sposób funkcjonowania w tekstach. 2) Funktory gramatyczne (spójniki, przyimki). 3) Czasownik i rzeczownik oraz ich satelity: przysłówki i przymiotnik; spójnik i przyimek. 4) Łączliwość czasownika jako klucz do opisu zdania. 5) Główne kategorie językowe w aspekcie kognitywnym: osoba i rodzaj; czas i miejsce; miara i liczba; kategorie gramatyczne: przypadek, aspekt, tryb, stopniowanie. 6) Główne modele (typy) zdań pojedynczych. 7) Zdanie a grupa składniowa. Grupy współrzędne (szeregi) i podrzędne (związki). Frazeologizacja grup składniowych. 8) Człony zdania pojedynczego a typy zdań podrzędnych. 9) Działania na zdaniu: rozszerzanie i rozwijanie zdania elementarnego (tj. tworzenie szeregów i związków składniowych). 10) Modalność, jej typy i formalne wykładniki. 11) Cechy języka polskiego jako fleksyjnego. Temat i końcówka. Synkretyzm i supletywizm w polskiej fleksji. Elementy pozycyjności w języku polskim. 12) Wyraz pochodny (motywowany) i jego struktura: pień i format. 13) Znaczenie słowotwórcze (i etymologiczne) a znaczenie leksykalne. 14) Sposoby tworzenia słów; derywacja i jej typy; wyrazy złożone; skróty i skrótowce. 15) Podział słowotwórczy a morfologiczny wyrazu. Rodzina wyrazów. 16) Wymiany morfonologiczne. 17) Podstawy opisu fonologicznego języka polskiego. Inwentarz fonemów języka polskiego. Warianty fonemu. Cechy dystynktywne w języku polskim. 18) Fonetyka wyrazu: Samogłoska a spółgłoska. Struktura sylaby. 19) Główne zjawiska koartykulacji (upodobnienia, wymowa samogłosek nosowych, uproszczenia). 20) Prozodia (fonetyka zdania i tekstu): Tempo i barwa. Rytm mowy i frazowanie. Rola pauzy. Intonacja zdań. Akcent zdaniowy i jego funkcja rematyzująca; akcent wyrazowy i wyrazy bezakcentowe (enklytyki, proklytyki - stałe i okazjonalne).</p> <p>[* Uwaga. Rozszerzony program przedmiotu podano w tomie 1. "Zielonej serii" pt. <i>Współczesna polszczyzna. Wybór opracowań</i>, cz. 1 <i>Programy dydaktyczne. Bibliografia. Etykieta językowa</i>, red. J. Bartmiński, Lublin 2004, s. 17-26.].</p>
Forma oceniania:	<ul style="list-style-type: none"> • egzamin ustny • obecność na zajęciach
Warunki zaliczenia:	Egzamin ustny po semestrze drugim.

Literatura:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współczesny język polski, red. J. Bartmiński, Lublin 2001. 2. Gramatyka współczesnego języka polskiego. Morfologia, pod red. R. Grzegorzczkovej, R. Laskowskiego, H. Wróbla, Warszawa 1984, wyd. 2 zmienione Warszawa 1998 [rozdz. <i>Kategorie morfologiczne języka polskiego – charakterystyka funkcjonalna</i>]. 3. Bańko M., <i>Wykłady z polskiej fleksji</i>, Warszawa 2002 [rozdz. <i>Polszczyzna jako język fleksyjny</i>]. 4. Bartmiński J., Niebrzegowska-Bartmińska, <i>Tekstologia</i>, Warszawa 2009. 5. Boniecka B., <i>Lingwistyka tekstu. Teoria i praktyka</i>, Lublin 1999. 6. Boniecka B., <i>Składnia współczesnego języka polskiego</i>, Lublin 1998. 7. Grzegorzczkova R., <i>Wykłady z polskiej składni</i>, Warszawa 1996 [rozdz. <i>Schematy zdaniowe współczesnej polszczyzny</i>]. 8. Grzegorzczkova R., <i>Zarys słowotwórstwa polskiego. Słowotwórstwo opisowe. Skrypt dla studentów filologii polskiej</i>, wyd. 3 poprawione, Warszawa 1979 [rozdz. <i>Słowotwórstwo rzeczowników – IV. 1-15</i>]. 9. Klemensiewicz Z., <i>Podstawowe wiadomości z gramatyki języka polskiego</i>, wyd. 15. Warszawa 2001. 10. Wierzbicka A., <i>O języku dla wszystkich</i>, wyd. 2 rozszerz., Warszawa 1967 [rozdz. <i>Od fonemu do zdania</i>]; 11. Wierzchowska B., <i>Wymowa polska</i>, wyd. 2 zmien. i rozszerz., Warszawa 1971 [rozdz. <i>Fonetyczna organizacja wyrazu i Czynniki prozodyczne mowy</i>]; 12. Wiśniewski M., <i>Zarys fonetyki i fonologii współczesnego języka polskiego, (Skrypt dla studentów filologii polskiej)</i>, wyd. 4, Toruń 2001. 13. [** Szczegółowy spis zalecanych lektur jest podany w tomiku 1. serii <i>Współczesna polszczyzna. Wybór opracowań</i>, cz. 1 <i>Programy dydaktyczne. Bibliografia. Etykieta językowa</i>, red. J. Bartmiński, Lublin 2004, s. 27-66]. <p>Literatura uzupełniająca: Współczesna polszczyzna. Wybór opracowań, cz. 1: Programy dydaktyczne. Bibliografia. Etykieta językowa, red. J. Bartmiński, Lublin 2004, cz. 2: Warianty języka, red. J. Bartmiński i J. Szadura, Lublin 2003, cz. 3: Akty i gatunki mowy, red. J. Bartmiński, S. Niebrzegowska-Bartmińska, J. Szadura, Lublin 2004, cz. 4. i 5.: Tekstologia 1-2, red. J. Bartmiński, S. Niebrzegowska-Bartmińska, Lublin 2004, cz. 6: Części mowy, red. J. Bartmiński, M. Nowosad-Bakalarczyk, Lublin 2003 [wybrane rozdziały wskazane przez prowadzących konwersatoria]</p>
Dodatkowe informacje:	<p>Wiedza</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Student powinien być w stanie nazywać i definiować poszczególne pojęcia i terminy z zakresu fonologii, morfologii, składni i tekstu <p>Umiejętności</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Student powinien umieć przeprowadzać analizy przykładów z poszczególnych subkodów języka <p>Postawy</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Student nabywa postawę postępowania zgodnego z normą